

Halet proti Lucembursku, rozsudek ze dne 14. 2. 2023 - Ke kritériím pro posouzení osoby jako „oznamovatele“ po zpřístupnění vnitřních informací zaměstnavatele v kontextu práva na svobodu projevu (rozšiřování informací)

Stěžovatel: Halet

Žalovaný stát: Lucembursko

Číslo stížnosti: 21884/18

Datum: 14.02.2023

Článek Úmluvy: čl. 10

Rozhodovací formace: Velký senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: dobrá víra, nezbytný v demokratické společnosti/přiměřenost/rovnováha mezi dotčenými zájmy, ochrana utajovaných informací/zabránění úniku důvěrných informací, svoboda projevu/sdělovací prostředky, svoboda rozšiřovat informace

Český právní řád: čl. 17 Listiny základních práv a svobod

Významnost: 1

VÝBĚR ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA PRO JUSTIČNÍ PRAXI Č. 3/2023

Halet proti Lucembursku, rozsudek ze dne 14. 2. 2023

Autorský komentář

Velký senát Soudu měl v předkládaném rozsudku příležitost hlouběji vyjasnit nesporně zajímavou a vysoce aktuální problematiku posuzování osob coby „oznamovatelů“, tedy v praxi zejména pracovníků, kteří upozorní na protiprávní či jinak nekalou praxi na pracovišti s vidinou nápravy a s nadějí, se vyhnou odvetě ze strany zaměstnavatele či jinému postihu.

Soud zde jednak shrnul svou dosavadní judikaturu, zejména pokud se jedná o kritéria, která je třeba posuzovat, aby mohla být v souladu s Úmluvou osobě ochrana coby oznamovateli přiznána (především v kontextu rozsudku velkého senátu ze dne 12. 2. 2008, Guja proti Moldavsku, č. 14277/04), jednak tato kritéria v kontextu projednávané věci rozvinul. Mezi uvedená kritéria patří zejména existence alternativních kanálů (postupů) pro zpřístupnění informace, pravost informací, dobrá víra oznamovatele, veřejný zájem, způsobená újma a závažnost uložené sankce.

Pro praktické využití Soud každopádně zdůrazňuje, že při posuzování role oznamovatele je třeba vycházet ze specifických okolností konkrétního případu – např. v projednávané věci se jednalo o krádež nosičů a předání důvěrných dokumentů médiím zaměstnancem, který byl vázán nejen obecnou povinností loajality a diskrétnosti vůči zaměstnavateli, ale i speciální povinností mlčenlivosti v kontextu povahy činnosti zaměstnavatele, který se zabývá daňovým poradenstvím; i tak nicméně veřejný zájem na zveřejnění informací převážil a k porušení práva stěžovatele na svobodu projevu došlo.

Soud vnitrostátním soudům mimo jiné vytýkal, že se zabývaly relativně jednostranně újmou způsobenou zaměstnavateli, zatímco spíše opomenuly jak újmu způsobenou třetím osobám (klientům zaměstnavatele), tak veřejný zájem na zpřístupnění informací stěžovatelem. Rozsudek může být každopádně zajímavý i pro českou vnitrostátní praxi, a to i v kontextu nově přijaté právní úpravy ochrany oznamovatelů, zejména v kontextu zákona č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, jenž mimo jiné implementuje směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie.

(JUDr. Robert Waltr)

SKUTKOVÝ STAV

Stěžovatel je lucemburským státním příslušníkem, který pracoval pro daňovou a poradenskou společnost Price-waterhouseCoopers (dále PwC) a který byl odsouzen k peněžitému trestu ve výši 1 000 EUR z důvodu zpřístupnění důvěrných informací o činnosti svého zaměstnavatele médiím. Společnost, která stěžovatele zaměstnávala, se zaměřuje mimo jiné na vypracovávání daňových příznání pro velké nadnárodní klienty či podávání žádostí o závazná posouzení (žádost o předběžný názor) vůči správci daně.

Pro kontext věci je významné, že již v letech 2012 až 2014 uniklo do médií množství dokumentů – vnesených jiným zaměstnancem společnosti – které poukazovaly na skutečnost, že v období let 2002 až 2012 byly mezi lucemburským správcem daně a nadnárodními klienty společnosti sjednány dohody, jež tyto klienty zvýhodňovaly, a ti posléze vykazovali zisky v Lucembursku a šetřili na daních. Tento postup nebyl v rozporu s právem, ale v rámci této optimalizace daní byla obcházena daňová povinnost uvedených klientů v jiných státech (v mediálním prostoru známo jako kauza „Lux leaks“).

V roce 2012 poskytl stěžovatel médiím 14 dalších daňových příznání a dvě závazná posouzení, která se týkala široce známých nadnárodních společností a jež se stala podkladem pro novou reportáž, jež byla v roce 2013 odvysílána v televizi. Stěžovatel byl v reakci na uvedené jednání propuštěn ze zaměstnání a v trestním řízení byl rovněž odsouzen k peněžitému trestu, když mu nebyl přiznán status „oznamovatele“ (zatímco jeho kolega, který důvěrné materiály vynesl dříve, byl právě z tohoto důvodu obvinění zproštěn). Před Soudem stěžovatel namítal zejména porušení svého práva na svobodu projevu (ve smyslu práva na rozšiřování informací) podle čl. 10 Úmluvy.

Soud rozhodl v senátním rozsudku ze dne 11. 5. 2021 pěti hlasy ku dvěma, že k tvrzenému porušení nedošlo, a věc přijal k přezkoumání velký senát. Ten nyní dospěl dvanácti hlasy ku pěti k opačnému závěru, tedy že k porušení čl. 10 Úmluvy došlo.

PRÁVNÍ POSOUZENÍ

TVRZENÉ PORUŠENÍ ČL. 10 ÚMLUVY

Stěžovatel namítal, že jeho odsouzení pro trestný čin představovalo nepřiměřený zásah do jeho práva

na svobodu projevu ve smyslu čl. 10 úmluvy, který zní následovně:

„1. Každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice...

Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti a odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, ochrany pořádku a předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.“

(...)

Posouzení Soudu

Stejně jako účastníci řízení, pro které byl tento bod nesporný, má i Soud za to, že odsouzení stěžovatele představovalo zásah do výkonu jeho práva na svobodu projevu tak, jak je chráněno čl. 10 Úmluvy. Dále připouští – s tím, že účastníci řízení tento bod nerozporovali – že tento zásah byl stanoven zákonem a že sledoval alespoň jeden z legitimních cílů uvedených v čl. 10 odst. 2 Úmluvy, a sice ochranu pověsti nebo práv jiných, zejména ochranu dobrého jména a práv PwC.

Zbývá vyřešit otázku, zda byl zásah „nezbytný v demokratické společnosti“.

Obecné zásady stanovené v judikatuře Soudu

Základní zásady týkající se možnosti zásahu do výkonu svobody projevu v demokratické společnosti jsou v judikatuře Soudu ustáleny a byly shrnuty mimo jiné v rozsudku ze dne 25. 8. 1998, Hertel proti Švýcarsku, č. 25181/94, bod 46; rozsudku ze dne 15. 2. 2005, Steel a Morris proti Spojenému království, č. 68416/01, bod 87; a rozsudku velkého senátu ze dne 12. 2. 2008, Guja proti Moldavsku, č. 14277/04, bod 87:

„Svoboda projevu představuje jeden ze základních základů demokratické společnosti a jednu ze základních podmínek pro její rozvoj a pro seberealizaci každého jednotlivce. Podle čl. 10 odst. 2 se vztahuje nejen na „informace“ nebo „myšlenky“, které jsou přijímány příznivě nebo považovány za neškodné či lhostejné, ale také na ty, jež urážejí, šokují nebo znepokojují. Takové jsou požadavky plurality a tolerance, bez nichž neexistuje „demokratická společnost“. Jak je v čl. 10 uvedeno, tato svoboda podléhá výjimkám, které ... však musí být vykládány úzce a potřeba jakýchkoliv omezení musí být určena přesvědčivě ...

Přídavné jméno „nezbytný“ ve smyslu čl. 10 odst. 2 implikuje existenci „naléhavé společenské potřeby“. Obecně platí, že „potřeba“ zásahu do výkonu svobody projevu musí být přesvědčivě prokázána. Je sice v první řadě na vnitrostátních orgánech, aby posoudily, zda existuje taková potřeba, která může tento zásah odůvodnit, a za tímto účelem požívají určitého prostoru pro uvážení. Prostor pro uvážení však jde ruku v ruce s evropským dohledem a zahrnuje jak právo, tak rozhodnutí, která jej uplatňují.

Při výkonu své kontrolní pravomoci musí Soud zkoumat zásah ve světle věci jako celku, včetně obsahu napadených prohlášení a kontextu, ve kterém byla učiněna. Zejména musí určit, zda byl dotčený zásah „přiměřený sledovaným legitimním cílům“ a zda důvody, které vnitrostátní orgány vedly k jeho odůvodnění, byly „relevantní a dostatečné“. Soud se přitom musí ujistit, že tyto orgány použily standardy, jež byly v souladu se zásadami zakotvenými v čl. 10, a že se navíc opíraly o přijatelné posouzení relevantních skutečností.“

a) Obecné zásady týkající se práva na svobodu projevu v rámci profesních vztahů

Při posuzování sporů týkajících se svobody projevu v rámci profesních vztahů Soud konstatoval, že ochrana podle čl. 10 úmluvy se vztahuje na pracoviště obecně (viz rozsudek ze dne 26. 2. 2009, Kudejšina proti Rusku, č. 29492/05, bod 85, s dalšími odkazy). Rovněž zdůraznil, že tento článek není závazný pouze ve vztazích mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, pokud se tyto vztahy řídí veřejným právem, ale může se použít i tehdy, pokud se řídí právem soukromým (viz mimo jiné rozsudek velkého senátu ze dne 12. 9. 2011, Palomo Sánchez a ostatní proti Španělsku, č. 28955/06 a 3 další, bod 59). Skutečný a účinný výkon svobody projevu totiž nezávisí pouze na povinnosti státu zasahovat, ale může vyžadovat i pozitivní ochranná opatření, a to i v oblasti vztahů mezi jednotlivci. V určitých případech má stát pozitivní povinnost chránit právo na svobodu projevu, a to i proti zásahům soukromých osob (tamtéž, bod 59).

Ochrana svobody projevu na pracovišti tak podléhá konzistentnímu a ustálenému přístupu v judikatuře Soudu, který postupně určil požadavek zvláštní ochrany, kterou by za určitých podmínek měli mít k dispozici státní zaměstnanci nebo zaměstnanci, kteří v rozporu s pravidly, která se na ně vztahují, sdělují důvěrné informace získané na jejich pracovišti. Byl tak vypracován soubor judikatury, který chrání „oznamovatele“, ačkoli Soud tuto terminologii výslovně nepoužil. Ve výše uvedeném rozsudku Guja Soud poprvé určil kritéria přezkumu pro posouzení, zda a do jaké míry se jednotlivec ... který vyzradil důvěrné informace získané na svém pracovišti, může dovolávat ochrany čl. 10 Úmluvy. Upřesnil také, za jakých okolností mohou sankce uložené v reakci na takové vyzrazení zasahovat do práva na svobodu projevu a představovat porušení čl. 10 Úmluvy.

Kritéria určená Soudem (viz výše uvedený rozsudek Guja, body 72–78) jsou uvedena níže:

„... V tomto ohledu Soud konstatuje, že úředník se v rámci své práce může dozvědět o interních informacích, včetně informací tajných, jejichž vyzrazení či zveřejnění odpovídá silnému veřejnému zájmu. Soud má tedy za to, že signalizace protiprávního či nesprávného jednání na pracovišti ze strany úředníka nebo zaměstnance ve veřejném sektoru by měla za určitých okolností požívat ochrany. Tato ochrana může být využita v případě, že dotýčný zaměstnanec nebo úředník je jedinou osobou nebo částí malé kategorie osob, která ví o tom, co se na pracovišti děje, a má tak nejlepší předpoklady jednat ve veřejném zájmu tím, že upozorní zaměstnavatele nebo i širokou veřejnost.

S ohledem na výše uvedenou povinnost diskrétnosti by mělo být zpřístupnění provedeno v první řadě nadřízenému nebo jinému příslušnému orgánu nebo subjektu dotýčné osoby. Pouze v případech, kdy je to zjevně neúčinné, by informace mohla být v krajním případě zpřístupněna veřejnosti ... Při posuzování přiměřenosti omezení svobody projevu musí tedy Soud přihlídnout k tomu, zda měl stěžovatel k dispozici i jiný účinný prostředek k nápravě protiprávního jednání, které měl v úmyslu odhalit.

Při určování přiměřenosti zásahu do svobody projevu úředníka v takovém případě musí Soud přihlídnout i k řadě dalších faktorů. V první řadě je třeba věnovat zvláštní pozornost veřejnému zájmu, který je spojen se sdělovanou informací. Soud opakuje, že podle čl. 10 odst. 2 Úmluvy existuje úzký prostor pro uvážení při omezení diskuse o otázkách veřejného zájmu ...

Druhým relevantním faktorem pro toto vyvažování je pravost [autentičnost] sdělovaných informací ... Svoboda projevu s sebou navíc nese povinnosti a odpovědnost a každá osoba, která se rozhodne zpřístupnit informace, musí v rozsahu, který jí umožňují okolnosti, pečlivě ověřit, zda jsou přesné a spolehlivé ...

Na druhé straně musí Soud zvážit případnou škodu, kterou orgán veřejné moci utrpěl v důsledku předmětného zpřístupnění, a posoudit, zda tato škoda převážila nad zájmem veřejnosti na

zpřístupnění informací ... V této souvislosti může být relevantní předmět zpřístupnění a povaha dotčeného správního orgánu.

Motiv jednání oznamujícího zaměstnance je dalším určujícím faktorem při posuzování, zda by konkrétní zveřejnění mělo být chráněno, či nikoliv. Například jednání motivované osobní záští, osobním rozhořčením či očekáváním osobního prospěchu, včetně prospěchu majetkového, by zvláště silnou úroveň ochrany neospravedlňovalo ... Je důležité prokázat, že při zveřejňování jednal jednotlivec v dobré víře a v přesvědčení, že informace jsou pravdivé, že je ve veřejném zájmu je zveřejnit a že žádné jiné, diskrétnější prostředky nápravy protiprávního jednání mu nebyly k dispozici.

Nakonec je v kontextu přezkumu proporcionality zásahu ve vztahu k legitimnímu cíli třeba pečlivě zkoumat sankci, jež byla stěžovateli uložena, a její důsledky ...“

Šest kritérií, stanovených v rozsudku ve věci Guja, je následujících:

- zda byly či nebyly k dispozici alternativní kanály pro zpřístupnění informací;
- veřejný zájem na zpřístupnění informací;
- pravost zpřístupněných informací;
- újma způsobená zaměstnavateli;
- zda oznamovatel jednal v dobré víře; a
- přísnost sankce.

V následných věcech, které byly Soudu předloženy a které se týkaly zpřístupnění důvěrných informací zaměstnanci veřejného sektoru, Soud založil své posouzení na tomto souboru kritérií (viz zejména rozsudek ze dne 8. 1. 2013, Bucur a Toma proti Rumunsku, č. 40238/02 a rozsudek ze dne 16. 2. 2021, Gawlik proti Lichtenštejnsku, č. 23922/19). Tato kritéria byla rovněž použita na spor, který vznikl v rámci soukromoprávních pracovněprávních vztahů, kdy zaměstnavatelem byla státní společnost poskytující služby v oblasti ústavní péče (viz rozsudek ze dne 21. 7. 2011, Heinisch proti Německu, č. 28274/08, body 71-92).

Režim ochrany svobody projevu oznamovatelů se spíše uplatní v případě, že dotyčný zaměstnanec či státní úředník je jedinou osobou či součástí úzké kategorie osob, která ví o tom, co se na pracovišti děje, a má tak nejlepší předpoklady jednat ve veřejném zájmu tím, že upozorní zaměstnavatele či širokou veřejnost (viz výše citované rozsudky ve věci Guja, bod 72, a Heinisch, bod 63). Zaměstnanci nicméně mají vůči svému zaměstnavateli povinnost loajality, zdrženlivosti a diskrétnosti (viz například výše citovaný rozsudek ve věci Heinisch, bod 64), což znamená, že při hledání spravedlivé rovnováhy je třeba zohlednit omezení práva na svobodu projevu a vzájemná práva a povinnosti, které jsou vlastní pracovním smlouvám a profesnímu prostředí (viz mimo jiné výše citované rozsudky Palomo Sánchez a ostatní, bod 74, a rozsudek ze dne 13. 1. 2015, Rubins proti Lotyšsku, č. 79040/12, bod 78).

Vzájemná důvěra a dobrá víra, které by měly převládat v rámci pracovního vztahu, samozřejmě neznamena absolutní povinnost loajality vůči zaměstnavateli ani povinnost diskrétnosti do té míry, aby pracovník zcela podléhal zájmům zaměstnavatele. Povinnost loajality, zdrženlivosti a diskrétnosti nicméně představuje základní rys tohoto zvláštního režimu ochrany (viz výše citovaný rozsudek ve věci Heinisch, bod 64). V případě, že nevystane otázka loajality, zdrženlivosti a diskrétnosti, Soud se věcí nemusí zabývat z hlediska otázky, která byla ústředním tématem judikatury ohledně

oznamování. V takových situacích tedy není povinen ověřovat, zda existovaly alternativní cesty či jiné účinné prostředky, kterými by stěžovatelé mohli napravit namítané pochybení (jako je sdělení nadřízenému či jinému příslušnému orgánu), jež stěžovatelé zamýšleli odhalit (viz rozsudek velkého senátu ze dne 27. 6. 2017, Medžlis Islamske Zajednice Brčko a ostatní proti Bosně a Hercegovině, č. 17224/11, bod 80).

Navíc Soud již rozhodl, že zpřístupnění informací provedené státním úředníkem, který neměl privilegovaný či výlučný přístup k informacím nebo o nich neměl přímou znalost, který se nezdál být vázán mlčenlivostí či diskretností, pokud šlo o jeho pracovní zařazení, a u něhož se nezdálo, že by následkem dotčeného zpřístupnění utrpěl nějaké následky v rámci své práce, nemůže být považováno za oznamování (viz rozsudek ze dne 9. 12. 2021, Wojczuk proti Polsku, č. 52969/13, body 85–88).

V souladu s doporučením Výboru ministrů (2014)⁷ o ochraně oznamovatelů (zásada 3 a důvodová zpráva k tomuto doporučení, bod 31 ...) má Soud za to, že rozhodující je faktický pracovní vztah oznamovatele, a nikoli jeho zvláštní právní postavení (například coby zaměstnance). Ochrana, které požívají oznamovatelé podle čl. 10 úmluvy, je založena na potřebě zohlednit charakteristiky specifické pro existenci pracovního vztahu: na jedné straně povinnost loajality, zdrženlivosti a diskretnosti, která je vlastní podřízenému vztahu, který s sebou nese, a případně i povinnost dodržovat zákonnou povinnost mlčenlivosti, na straně druhé postavení hospodářské zranitelnosti vůči osobě, veřejné instituci nebo podniku, na nichž jsou závislí v zaměstnání, a nebezpečí odvetných opatření ze strany posledně jmenovaných.

b) Kritéria Guja a postup jejich uplatňování

Soud, který klade důraz na stabilitu a předvídatelnost své judikatury z hlediska právní jistoty, od rozsudku ve věci Guja důsledně uplatňuje kritéria, která mu umožňují posoudit, zda a případně v jakém rozsahu se jednotlivec, který sdělí důvěrné informace získané v rámci pracovního poměru, může dovolávat ochrany čl. 10 Úmluvy. Soud si je nicméně plně vědom vývoje, k němuž od přijetí rozsudku ve věci Guja v roce 2008 došlo, ať již z hlediska místa, které nyní zauímají oznamovatelé v demokratických společnostech, a podstatné úlohy, kterou mohou hrát tím, že vynášejí na světlo informace ve veřejném zájmu, či z hlediska vývoje evropského a mezinárodního právního rámce ochrany oznamovatelů ... V důsledku toho Soud považuje za vhodné využít příležitosti, kterou poskytuje postoupení projednávání věci velkému senátu, k potvrzení a upevnění zásad stanovených v jeho judikatuře, pokud jde o ochranu oznamovatelů, a to upřesněním kritérií pro jejich provádění s ohledem na současný evropský a mezinárodní kontext.

i) kanály použité ke zveřejnění

První kritérium se týká kanálu či kanálů využitých k uplatnění oznámení. Od rozsudku ve věci Guja měl Soud mnohokrát příležitost zdůraznit, že by měly být upřednostněny interní kanály pro oznámení. Zpřístupnění by mělo být v první řadě, pokud možno, poskytnuto nadřízenému či jinému příslušnému orgánu dotyčné osoby. „Pouze v případech, kdy je to zjevně neproveditelné, by informace mohla být v krajním případě zpřístupněna veřejnosti“ (viz výše uvedený rozsudek ve věci Guja, bod 73). Interní „hierarchický“ kanál je v zásadě nejlepším prostředkem pro sladění povinnosti loajality zaměstnanců s veřejným zájmem, jemuž by mělo zpřístupnění sloužit. Soud tak dospěl k názoru, že se nejedná o situaci spojenou s oznámením, pokud stěžovatel neoznámil věc svým nadřízeným, přestože o existenci vnitřních orgánů pro zpřístupnění věděl, a neposkytl v tomto bodě přesvědčivé vysvětlení [viz rozsudek ze dne 12. 10. 2010, Bathellier proti Francii, č. 49001/07, a rozsudek ze dne 22. 11. 2011, Stanciulescu proti Rumunsku (č. 2), č. 14621/06].

Toto přednostní pořadí mezi vnitřními a vnějšími kanály pro oznámení však není v judikatuře Soudu

absolutní. Uvedené vnitřní zpravodajské mechanismy musí existovat a musí řádně fungovat (viz výše citovaný rozsudek ve věci Heinisch, bod 73). Soud připustil, že určité okolnosti mohou odůvodnit přímé použití „vnějšího kanálu pro oznámení“. Jedná se zejména o případy, kdy je vnitřní kanál nespolehlivý nebo neúčinný (viz výše citovaný rozsudek ve věci Guja, body 82–83, a ve věci Heinisch, bod 74), kdy je pravděpodobné, že oznamovatel bude vystaven odvetným opatřením, nebo kdy se informace, které chce sdělit, týkají samotné podstaty činnosti dotyčného zaměstnavatele.

Soud rovněž konstatuje, že v rozsudku ve věci Gawlik (citovaný výše, bod 82) ponechal otevřenou otázku, zda byl stěžovatel povinen v první fázi využít všech vnitřních kanálů pro podání oznámení, či nikoliv, přičemž v tomto ohledu odkázal na hlavní zásady v příloze doporučení (2014)⁷ ..., které nestanoví pořadí priorit mezi jednotlivými kanály pro oznamování a zveřejňování informací. Soud v této souvislosti odkazuje na znění doporučení, podle něhož „individuální okolnosti každého případu stanoví nejvhodnější kanál“ ... a připomíná, že kritérium týkající se kanálu pro oznamování musí být posuzováno s ohledem na okolnosti každého případu.

ii) Pravost zveřejněných informací

Pravost sdělené informace je základním rysem při posuzování nezbytnosti zásahu do svobody projevu oznamovatele. Výkon svobody projevu s sebou nese „povinnosti a odpovědnost“ a „každý, kdo se rozhodne zveřejnit informaci, musí pečlivě ověřit, v rozsahu povoleném okolnostmi, zda je pravdivá a spolehlivá“ (viz výše citovaný rozsudek ve věci Guja, bod 75).

Od oznamovatele však nelze vyžadovat, aby v okamžiku oznámení prokázal pravost sdělené informace. V této souvislosti Soud odkazuje na zásadu stanovenou v důvodové zprávě k doporučení (2014)⁷ ..., podle níž „pokud se jednotlivec může důvodně domnívat, že existuje problém, který by mohl být závažný, je jen zřídka schopen znát úplný obraz. Je tedy nevyhnutelné ... že následné prošetření zprávy či zveřejnění může ukázat, že se oznamovatel zmýlil“ (viz důvodová zpráva, příloha, bod 85). Stejně tak uznává, jak uvedl zvláštní zpravodaj OSN, že „oznamovatelé, kteří na základě odůvodněného přesvědčení oznámí informace, které se ukáží jako nesprávné, by měli přesto být chráněni před odvetou“ ... Za takových okolností se jeví jako žádoucí, aby dotčená osoba neztratila výhodu ochrany přiznané oznamovatelům, s výhradou dodržení ostatních požadavků pro uplatnění nároku na takovou ochranu.

Pokud oznamovatel pečlivě podnikl kroky k tomu, aby pokud možno ověřil pravost sdělovaných informací, nelze mu odmítnout ochranu poskytovanou čl. 10 Úmluvy pouze z toho důvodu, že se následně ukázalo, že informace jsou nepřesné. Pokud Soud posuzuje pravdivost informace, často souběžně s kritériem dobré víry (viz bod 129 níže), odkazuje na zásadu uvedenou v usnesení 1729 (2010) Parlamentního shromáždění Rady Evropy ... a sice že „každý oznamovatel se považuje za osobu jednající v dobré víře, pokud měl dostatečné důvody se domnívat, že zveřejněná informace byla pravdivá, i když se později ukáže, že tak tomu nebylo, a za předpokladu, že nesleduje žádné protiprávní či neetické cíle“ (viz výše citované rozsudky ve věci Bucur a Toma, bod 107, a ve věci Gawlik, bod 76).

V této souvislosti Soud opakuje, že již připustil, že za určitých okolností se na informace zveřejněné oznamovateli může vztahovat právo na svobodu projevu, a to i v případě, že se následně prokázalo, že se jedná o informace nesprávné, či nemohlo být prokázáno, že jsou správné (viz výše citovaný rozsudek ve věci Gawlik, body 75–76, s uvedenými odkazy). Aby to však bylo možno aplikovat, musí oznamovatel pečlivě ověřit, zda jsou informace přesné a spolehlivé (srov. výše citovaný rozsudek ve věci Gawlik, body 78 a 85). Oznamovatelé, kteří si přejí, aby jim byla poskytnuta ochrana podle čl. 10 Úmluvy, jsou tedy povinni chovat se odpovědně a snažit se v co největším možném rozsahu ověřit, zda informace, které chtějí zveřejnit, jsou pravé, ještě předtím, než je zveřejní.

iii) Dobrá víra

Soud opakuje, že „motiv pro jednání oznamujícího zaměstnance je určujícím faktorem při rozhodování o tom, zda má být určité zveřejnění chráněno, či nikoliv“ (viz výše citovaný rozsudek ve věci Guja, bod 77). Při posuzování dobré víry stěžovatele Soud v každé věci, která je mu předložena, ověřuje, zda nebyl motivován touhou po osobním prospěchu, zda nevykazoval osobní rozhořčení vůči svému zaměstnavateli či zda neexistoval jiný postranní motiv pro předmětné jednání (viz výše citovaný rozsudek ve věci Guja, body 77 a 93, jakož i výše citovaný rozsudek ve věci Bucur a Toma, bod 117). Při svém závěru může přihlédnout k obsahu oznámení a na podporu svého uznání dobré víry ze strany oznamovatele konstatovat, že nedošlo „k žádnému bezdůvodnému osobnímu útoku“ (viz rozsudek ze dne 21. 10. 2014, Matúz proti Maďarsku, č. 73571/10, bod 46). Adresáti oznámení jsou rovněž prvkem při posuzování dobré víry. Soud tak zohlednil skutečnost, že dotyčná osoba „neměla možnost se okamžitě obrátit na sdělovací prostředky nebo se uchýlit k šíření letáků s cílem získat maximální pozornost veřejnosti“ (viz výše citovaný rozsudek ve věci Heinisch, bod 86, a rozsudek ze dne 30. 9. 2010, Balenović proti Chorvatsku, č. 28369/07); nebo že se nejprve pokusila napravit vytýkanou situaci v rámci samotné společnosti (viz výše citovaný rozsudek ve věci Matúz, bod 47).

Kritérium dobré víry nesouvisí s kritériem pravosti zpřístupněné informace. V této souvislosti Soud podotýká, že ve výše citovaném rozsudku ve věci Gawlik (bod 83) uvedl, že „nemá důvody pochybovat o tom, že stěžovatel při zveřejnění jednal v domnění, že informace je pravdivá a že je ve veřejném zájmu ji zpřístupnit“.

Soud naopak rovněž rozhodl, že nelze mít za to, že by stěžovatel, jehož tvrzení byla založena na pouhých fámách a který neměl žádné důkazy na jejich podporu, jednal v „dobré víře“ (viz rozsudek ze dne 21. 6. 2016, Soares proti Portugalsku, č. 79972/12, bod 46).

iv) Veřejný zájem na zpřístupněných informacích

Úvodem je třeba poznamenat, že obecně řečeno, podle čl. 10 odst. 2 Úmluvy existuje jen malý prostor pro uvážení při omezení diskuse o otázkách veřejného zájmu (viz zejména rozsudek velkého senátu ze dne 8. 7. 1999, Sürek proti Turecku (č. 1), č. 26682/95, bod 61, a rozsudek velkého senátu ze dne 10. 12. 2007, Stoll proti Švýcarsku, č. 69698/01, bod 106).

V souladu s judikaturou Soudu se v obecném kontextu věcí týkajících se práva na svobodu projevu a informování veřejný zájem týká záležitostí, jež se dotýkají veřejnosti do té míry, že se o ně může oprávněně zajímat, jež na sebe upoutávají její pozornost nebo se jí dotýkají ve značné míře, zejména pokud se týkají blahobytu občanů nebo života společnosti. Tak je tomu i v případě záležitostí, jež mohou vyvolat značnou polemiku, které se týkají důležité sociální otázky nebo jež se týkají problému, o němž by veřejnost měla zájem být informována (viz rozsudek velkého senátu ze dne 10. 11. 2015, Couderc a Hachette Filipacchi Associés proti Francii, č. 40454/07, body 97–103). V určitých případech může být zájem, který může mít veřejnost na určité informaci, natolik silný, že převáží i nad zákonem uloženou povinností mlčenlivosti (viz rozsudek velkého senátu ze dne 21. 1. 1999, Fressoz a Roire proti Francii, č. 29183/95). Bylo tedy zjištěno, že cílem umožnění přístupu veřejnosti k úředním dokumentům, včetně daňových údajů, je zajistit dostupnost informací za účelem umožnění diskuse o otázkách veřejného zájmu (viz rozsudek velkého senátu ze dne 27. 6. 2017, Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy proti Finsku, č. 931/13, bod 172). Veřejný zájem však nelze redukovat na „žízeň“ veřejnosti po informacích o soukromém životě druhých nebo na touhu čtenáře po senzacích či dokonce voyeurství (viz výše citovaný rozsudek ve věci Couderc a Hachette Filipacchi Associés, bod 101).

Ve specifickém kontextu případů týkajících se ochrany oznamovatelů, ve kterých se jedná o

zpřístupnění důvěrných informací získaných na pracovišti zaměstnancem v rozporu s použitelnými pravidly, se Soud zaměřuje na zjištění, zda je zpřístupněná informace ve „veřejném zájmu“ (viz výše citovaný rozsudek ve věci Guja, bod 74). V této souvislosti Soud opakuje, že pojem „veřejný zájem“ je třeba posuzovat s ohledem jak na obsah zpřístupněné informace, tak na zásadu jejího zpřístupnění. Za současného stavu jeho judikatury je okruh informací veřejného zájmu, které mohou spadat do oblasti oznamování, definován široce.

Zaprvé Soud již uznal, že otázky spadající do rámce politické diskuse v demokratické společnosti, jako je dělba moci, nevhodné chování vysoce postaveného politika a postoj vlády k policejní brutalitě, jsou otázkami veřejného zájmu (viz výše citovaný rozsudek ve věci Guja, bod 88). Stejně tak uznal veřejný zájem na informacích týkajících se odposlechu telefonních hovorů ve společnosti, která byla zvyklá na politiku přísného sledování tajnými službami, které se týkalo vysoce postavených úředníků a dotýkalo se demokratických základů státu (viz výše citovaný rozsudek ve věci Bucur a Toma, bod 101), a na podezřeních týkajících se spáchání závažných trestných činů, a sice eutanazie několika pacientů, které vzbuzovaly pochybnosti o lékařské péči prováděné ve veřejné nemocnici a o tom, zda odpovídá nejaktuálnější praxi (viz výše citovaný rozsudek ve věci Gawlik, bod 73). V těchto případech se dotčené informace týkaly činů zahrnujících „zneužití pravomoci“, „nevhodné chování“ a „protiprávní jednání či pochybení“.

Zadruhé Soud již uznal veřejný zájem spojený s informacemi týkajícími se „nedostatků“ při poskytování ústavní péče o seniory státem vlastněnou společností (viz výše citovaný rozsudek ve věci Heinisch, bod 71, kde se informace týkaly pochybení zaměstnanců) nebo s informacemi o „pochybném“ a „diskutabilním“ jednání nebo praktikách ozbrojených sil (viz rozsudek ze dne 19. 1. 2016, Görmüş a ostatní proti Turecku, č. 49085/07, body 63 a 76, kde se informace týkaly systému klasifikace zástupců sdělovacích prostředků podle toho, zda byli ozbrojeným silám nakloněni či nikoliv).

Soud zdůrazňuje, že v případech, které se týkají situací, kdy se zaměstnanci domáhají zvláštní ochrany, na kterou mohou mít oznamovatelé nárok po zveřejnění informací, ke kterým získali přístup na pracovišti, bez ohledu na skutečnost, že měli povinnost zachovávat mlčenlivost, nemůže být veřejný zájem, který může sloužit jako odůvodnění tohoto zveřejnění, posuzován nezávisle na povinnosti zachovávat mlčenlivost, která byla porušena. Rovněž opakuje, že podle čl. 10 odst. 2 Úmluvy je zabránění zveřejnění důvěrně získaných informací jedním z důvodů výslovně stanovených pro umožnění omezení výkonu svobody projevu. V této souvislosti je třeba poznamenat, že mnohé důvěrné informace jsou chráněny zákonem právě za účelem ochrany zájmů výslovně vyjmenovaných v tomto článku. Tak je tomu v případě národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům nebo zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, zachování autority a nestrannosti soudní moci nebo ochrany dobrého jména nebo práv jiných. Existence a obsah takových povinností obvykle odrážejí rozsah a význam práva nebo zájmu chráněného zákonnou povinností mlčenlivosti. Z toho vyplývá, že posouzení veřejného zájmu na zpřístupnění informací, na které se vztahuje povinnost mlčenlivosti, musí nutně zohledňovat zájmy, které má tato povinnost chránit. Tak je tomu zejména v případě, kdy se zpřístupnění vztahuje na informace týkající se nejen činnosti zaměstnavatele, ale i činnosti třetích osob.

Jak tedy vyplývá z judikatury Soudu, okruh informací veřejného zájmu, jež mohou odůvodnit oznamování, na které se vztahuje čl. 10, zahrnuje oznámení protiprávních činů, praktik nebo jednání na pracovišti či činů, praktik nebo jednání, které jsou sice legální, ale zavrženíhodné (viz odkazy na judikaturu citované v bodech 133-135 výše).

Podle názoru Soudu by se toto mohlo případně vztahovat i na určité informace, které se týkají fungování orgánů veřejné moci v demokratické společnosti a vyvolávají veřejnou diskusi, což vede ke sporům, jež mohou vyvolat oprávněný zájem veřejnosti na tom, aby se s těmito informacemi

seznámila za účelem získání informovaného názoru na to, zda odhalují či neodhalují poškození veřejného zájmu.

V této souvislosti Soud opakuje, že v demokratickém systému musí jednání nebo opomenutí vlády podléhat důkladné kontrole nejen zákonodárných a soudních orgánů, ale také veřejného mínění (viz rozsudek velkého senátu ze dne 8. 7. 1999, Sürek a Özdemir proti Turecku, č. 23927/94 a 24277/94, bod 60).

Soud totiž považuje za užitečné poznamenat, že váha veřejného zájmu na zpřístupněných informacích se bude lišit v závislosti na předmětných situacích. V této souvislosti má Soud za to, že v rámci oznamování se veřejný zájem na zpřístupnění důvěrných informací sníží v závislosti na tom, zda se zpřístupněné informace týkají protiprávních činů nebo praktik, zavrženíhodných činů, praktik nebo jednání, nebo záležitosti, jež vyvolává diskusi rozvíjející polemiku o tom, zda došlo k poškození veřejného zájmu či nikoli (viz body 137–138 výše).

Podle názoru Soudu jsou informace týkající se protiprávních činů nebo praktik nesporně spojeny se zvláště silným veřejným zájmem (viz například výše citovaný rozsudek ve věci Gawlik, bod 73, pokud jde o značný veřejný zájem na informacích, jejichž zpřístupnění mělo zabránit opakování případných trestných činů). Zvláště důležité mohou být také informace týkající se činů, praktik nebo jednání, které sice nejsou samy o sobě protiprávní, ale přesto jsou zavrženíhodné či kontroverzní (viz například výše citovaný rozsudek ve věci Heinisch, bod 71, pokud jde o zásadní význam informací týkajících se nedostatků v péči poskytované zranitelným osobám, jejichž zpřístupnění mělo zabránit špatnému zacházení ve zdravotnictví).

Za těchto podmínek, ačkoliv se informace, jež mohou být považovány za informace ve veřejném zájmu, v zásadě týkají orgánů veřejné moci nebo veřejnoprávních subjektů, nelze vyloučit, že se v určitých případech mohou týkat i jednání soukromých subjektů, jako jsou společnosti, které se rovněž nevyhnutelně a vědomě vystavují důkladnému přezkumu svých jednání (viz výše citovaný rozsudek ve věci Steel a Morris, bod 94), zejména pokud jde o obchodní praktiky, odpovědnost ředitelů společností (viz rozsudek ze dne 30. 6. 2020, Petro Carbo Chem S.E. proti Rumunsku, č. 21768/12, bod 43), nedodržování daňových povinností (viz rozsudek ze dne 7. 12. 2010, Público Comunicação Social, S.A. a ostatní proti Portugalsku, č. 39324/07, bod 47) nebo širší hospodářský prospěch (viz výše citované rozsudky ve věci Steel a Morris, bod 94, a ve věci Heinisch, bod 89).

Soud navíc zdůrazňuje, že veřejný zájem na informování nelze posuzovat pouze ve vnitrostátním měřítku. Některé druhy informací mohou být předmětem veřejného zájmu na nadnárodní – evropské či mezinárodní – úrovni nebo i pro jiné státy a jejich občany.

Závěrem lze konstatovat, že ačkoliv není pochyb o tom, že předmětem zájmu veřejnosti může být široká škála subjektů, tato skutečnost sama o sobě nemůže postačovat k odůvodnění zveřejnění důvěrných informací o těchto subjektech. Otázka, zda zveřejnění provedené v rozporu s povinností mlčenlivosti slouží veřejnému zájmu, aby mohla být získána zvláštní ochrana, na kterou mohou mít oznamovatelé nárok podle čl. 10 Úmluvy, vyžaduje posouzení, jež (spíše než abstraktně) zohlední okolnosti každého případu a kontext, do něhož spadá (viz v jiné oblasti, a to v právu na přístup k informacím, rozsudek velkého senátu ze dne 8. 11. 2016, Magyar Helsinki Bizottság proti Maďarsku, č. 18030/11, bod 162).

v) Způsobená újma

Podle dosavadní judikatury Soudu představuje újma způsobená zaměstnavateli zájem, který je třeba poměřovat s veřejným zájmem na zpřístupněné informaci. Soud tak v rozsudku ve věci Guja (citovaný výše, bod 76) uvedl, že musí posoudit „případnou škodu, kterou orgán veřejné moci utrpěl

v důsledku dotčeného zpřístupnění, a posoudit, zda tato škoda převažuje nad zájmem veřejnosti na zpřístupnění informace“. V této souvislosti již Soud připustil, že zpřístupnění by mohlo způsobit újmu orgánu státního zastupitelství tím, že by narušilo důvěru veřejnosti v nezávislost tohoto orgánu (tamtéž, bod 90), nebo že by zpravodajským službám mohla vzniknout škoda z důvodu ztráty důvěry veřejnosti v jejich dodržování zásady legality (viz výše citovaný rozsudek ve věci Bucur a Toma, bod 115).

Soud rovněž uznal, že zpřístupnění informací může být na újmu profesní pověsti a obchodním zájmům společnosti vlastněné státem (viz výše citovaný rozsudek ve věci Heinisch, bod 88), obchodním zájmům a dobré pověsti nemocnice, jakož i důvěře veřejnosti v poskytování lékařské péče (viz výše citovaný rozsudek ve věci Gawlik, bod 79) a osobní a profesní pověsti zaměstnance této nemocnice (tamtéž).

Soud opakuje, že kritérium újmy zaměstnavatele bylo původně vytvořeno s ohledem na orgány veřejné moci nebo státní společnosti: dotčená škoda, stejně jako zájem na zpřístupnění informací, měla tehdy veřejnou povahu. Poukazuje však na to, že zpřístupnění informací získaných v rámci pracovního poměru může rovněž ovlivnit soukromé zájmy, například tím, že dopadne na soukromou společnost nebo zaměstnavatele z důvodu jeho činnosti a způsobí mu, a v určitých případech třetím osobám, finanční újmu či újmu na pověsti. Soud nicméně považuje za užitečné dodat, že nevylučuje, že by takové zpřístupnění mohlo mít i jiné nepříznivé důsledky tím, že se současně dotkne veřejných zájmů, jako je zejména širší hospodářský zájem (viz výše citovaný rozsudek ve věci Steel a Morris, bod 94), ochrana majetku, ochrana důvěrné informace, jako např. v případě důvěrnosti v daňové oblasti či v případě profesního tajemství (viz výše citovaný rozsudek ve věci Fressoz a Roire, bod 53, a *mutatis mutandis* výše citovaný rozsudek ve věci Stoll, bod 115), nebo důvěra občanů ve férovost a spravedlivost státních daňových politik.

Za těchto okolností má Soud za to, že je nezbytné doladit podmínky vyvažování mezi dotčenými protichůdnými zájmy: nad rámec samotné újmy způsobené zaměstnavateli je třeba při posuzování přiměřenosti zásahu do práva na svobodu projevu oznamovatelů, kteří jsou chráněni čl. 10 Úmluvy, zohlednit všechny škodlivé účinky, posuzováno jako celek.

vi) Závažnost sankce

Soud úvodem konstatuje, že sankce proti oznamovatelům mohou mít různou podobu, ať už profesní, disciplinární nebo trestní. V tomto ohledu již měl příležitost uznat, že odvolání nebo výpověď stěžovatele bez výpovědní lhůty představuje nejpřísnější možnou sankci v rámci pracovního práva (viz výše citovaný rozsudek ve věci Gawlik, bod 84, s uvedenými odkazy na judikaturu). Zdůraznil rovněž, že sankce tohoto typu měla nejen negativní dopad na kariéru stěžovatele, ale mohla mít i odrazující účinek na ostatní zaměstnance a mohla je odradit od toho, aby hlásili jakékoli protiprávní jednání, a tento účinek byl zesílen s ohledem na širokou medializaci, kterou mohly některé případy vyvolat (viz výše citované rozsudky ve věci Guja, bod 95, a ve věci Heinisch, bod 91). Rovněž zdůraznil, že tento odrazující účinek poškozuje společnost jako celek (viz výše citovaný rozsudek ve věci Heinisch, bod 91).

Tento poznatek platí i pro ukládání trestních sankcí. Soud v obecném kontextu věcí týkajících se čl. 10 Úmluvy často zdůrazňoval, že ukládání trestní sankce je jednou z nejzávažnějších forem zásahu do práva na svobodu projevu (viz mimo jiné rozsudek ze dne 23. 6. 2022, Rouillan proti Francii, č. 28000/19, bod 74; rozsudek ze dne 2. 9. 2021, Z. B. proti Francii, č. 46883/15, bod 67, a rozsudek ze dne 2. 7. 2016, Reichman proti Francii, č. 50147/11, bod 73) a že vnitrostátní orgány musí projevit zdrženlivost, pokud se k trestnímu řízení uchýlí.

Odsouzení osoby může být v některých případech důležitější než nižší povaha uložené sankce (viz

například výše citovaný rozsudek ve věci Stoll, bod 154, a rozsudek velkého senátu ze dne 29. 3. 2016, Bédat proti Švýcarsku, č. 56925/08, bod 81). Soud samozřejmě nevylučuje, že vnitrostátní orgány mohou využít trestního řízení, aniž by z toho vyplývající zásah byl sám o sobě považován za odporující čl. 10 Úmluvy (viz mimo jiné výše citovaný rozsudek ve věci Bédat, bod 81).

Ve zvláštním kontextu oznamování již měl Soud příležitost rozhodnout, že využití trestního řízení k potrestání zpřístupnění důvěrných informací je neslučitelné s výkonem svobody projevu s ohledem na dopady na osobu, která zpřístupnění provádí – zejména pokud jde o její profesní kariéru – a na odrazující účinek na jiné osoby (viz, pokud jde o odsouzení za trestný čin a uložení podmíněného trestu odnětí svobody, výše citovaný rozsudek ve věci Bucur a Toma, bod 119, a rozsudek ze dne 19. 2. 2009, Marchenko proti Ukrajině, č. 4063/04, bod 53). Je však třeba mít na paměti, že v mnoha případech, v závislosti na obsahu zpřístupnění a na povaze povinnosti mlčenlivosti nebo důvěrnosti, kterou toto zpřístupnění porušuje, může jednání osoby, která se domáhá ochrany poskytované oznamovatelům, oprávněně představovat trestný čin.

Navíc ani znění čl. 10 Úmluvy, ani judikatura Soudu nevylučují, že jeden a tentýž čin může případně vést ke kombinaci sankcí či k vícero následkům, ať už profesním, disciplinárním, občanskoprávním nebo trestním. Soud tak již připustil, že za určitých okolností nelze mít za to, že kumulativní účinek odsouzení za trestný čin nebo souhrnná výše peněžitých trestů mají na výkon svobody projevu odrazující účinek (viz výše citovaný rozsudek ve věci Wojczuk, bod 105).

Z judikatury Soudu nicméně vyplývá, že povaha a přísnost uložených sankcí jsou faktory, které je třeba zohlednit při posuzování přiměřenosti zásahu do práva na svobodu projevu (viz mimo jiné výše citované rozsudky ve věci Stoll, bod 153, a ve věci Bédat, bod 79). Totéž platí pro kumulativní účinek různých sankcí uložených stěžovateli (viz rozsudek ze dne 18. 9. 2012, Lewandowska-Malec proti Polsku, č. 39660/07, bod 70).

Uplatnění těchto zásad v projednávané věci

a) Úvodní poznámky

Projednávaná věc se týká zpřístupnění důvěrných dokumentů chráněných profesním tajemstvím stěžovatelem v době, kdy byl zaměstnán soukromou společností, které zahrnovaly čtrnáct daňových příznání od nadnárodních společností a dva průvodní dopisy, které získal na svém pracovišti ... Vyznačuje se zejména následujícími znaky: jednak skutečností, že zaměstnavatel stěžovatele byl soukromým subjektem, a jednak skutečností, že zákonná povinnost zachovávat profesní tajemství existovala nad rámec povinnosti loajality, kterou se obvykle řídí pracovní vztahy mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem; a konečně skutečností, že třetí osoba již před spornými sděleními odhalila informace týkající se činnosti téhož zaměstnavatele. Navzdory svému konkrétnímu kontextu nastoluje věc podobné otázky, jako jsou ty, které již byly Soudem zkoumány (viz zejména body 113–117 a 121–151 výše). Za těchto podmínek má velký senát za to, že je v projednávané věci třeba použít obecná kritéria a zásady, jak byly potvrzeny a objasněny výše (viz body 111–154 výše).

Ačkoliv stěžovatel vyzval Soud, aby definoval pojem „oznamovatel“ (viz body 75 a 76 výše), Soud opakuje, že tento pojem nebyl do dnešního dne právně jednoznačně definován (viz část týkající se mezinárodního a evropského práva ...) a že se vždy zdržel abstraktní a obecné definice. V projednávané věci Soud hodlá tento přístup zachovat. Jak bylo uvedeno v bodě 144 výše, otázka, zda se na jednotlivce, který tvrdí, že je oznamovatelem, vztahuje ochrana poskytovaná čl. 10 Úmluvy, vyžaduje posouzení, které zohlední okolnosti každého případu a kontext, do něhož zapadá.

Zprv je tedy třeba ověřit, zda a v jakém rozsahu odsouzení stěžovatele za okolností projednávané věci představovalo nepřiměřený zásah do výkonu jeho práva na svobodu projevu zaručeného čl. 10

Úmluvy.

Zadruhé, pokud jde o specifickou otázku ochrany oznamovatelů, Soud zamýšlí provést svůj přezkum v souladu s postupem, který obvykle používá. V projednávané věci se tedy omezí na svůj obvyklý přístup založený na individuální metodě, spočívající v posouzení konkrétních okolností každé věci, jež mu byla předložena, a to s ohledem na obecné zásady stanovené v jeho judikatuře. V projednávané věci Soud uplatní kritéria přezkumu, která vymezil na základě čl. 10 Úmluvy, a kritéria Guja tak, jak byla právě upřesněna (viz body 113–154 výše). Pro zohlednění specifických rysů projednávané věci bude nutné provést určitá dodatečná upřesnění. V tomto ohledu tedy Soud musí, jak to vyžaduje zásada subsidiarity, posoudit zaprvé způsob, jakým vnitrostátní soudy provedly ochranu přiznanou oznamovatelům podle čl. 10 Úmluvy, zadruhé rozhodnout o jeho slučitelnosti se zásadami a kritérii vymezenými judikaturou Soudu a případně je sám v projednávané věci použít.

b) Posouzení skutkového stavu odvolacím soudem

i) Podpůrný přezkum prováděný Soudem

Soud opakuje, že je především na vnitrostátních orgánech, zejména na soudech, aby vykládaly a uplatňovaly vnitrostátní právo způsobem, který dává Úmluvě plný účinek. Jeho úlohou je v konečném důsledku určit, zda způsob, jakým je toto právo vykládáno a uplatňováno, vyvolává důsledky, které jsou v souladu se zásadami Úmluvy (viz rozsudek velkého senátu ze dne 1. 12. 2020, Guðmundur Andri Ástráðsson proti Islandu, č. 26374/18, bod 250, s uvedenými odkazy na judikaturu).

Soud rovněž připomíná, že ve své judikatuře postupně rozvinul kontrolní mechanismy, jež mají být plně v souladu se zásadou subsidiarity. V tomto ohledu je jeho úkolem ověřit, zda vnitrostátní soudy uplatňovaly zásady Úmluvy tak, jak jsou vykládány s ohledem na její judikaturu, a to uspokojivým způsobem, aby s ní byla jejich rozhodnutí v souladu (viz mimo jiné rozsudek velkého senátu ze dne 8. 7. 2003, Hatton a ostatní proti Spojenému království, č. 36022/97).

(...)

α) Zda existovaly jiné kanály, které by zpřístupnění umožnily

Soud má za to, že praktiky daňové optimalizace ve prospěch velkých nadnárodních společností a daňová přiznání ... vypracovaná zaměstnavatelem stěžovatele pro lucemburskou daňovou správu na účet jejích klientů byly v Lucembursku legální. Nebylo na nich tedy ve smyslu zákona nic protiprávního, co by odůvodňovalo, aby se stěžovatel pokusil nahlásit problém v rámci své hierarchie za účelem ukončení činností, které ve skutečnosti představovaly běžnou činnost jeho zaměstnavatele.

Soud má za to, že v takové situaci může být účinným prostředkem k upozornění pouze přímé využití vnějšího kanálu pro oznámení ... Za takových okolností, kdy se jedná o jednání nebo praktiky týkající se běžných činností zaměstnavatele, které nejsou samy o sobě protiprávní, předpokládá účinné respektování práva na sdělování informací veřejného zájmu, že přímé využití vnějšího kanálu, případně včetně sdělovacích prostředků, by mělo být považováno za přijatelné. To také v projednávané věci připustil odvolací soud, když konstatoval, že stěžovatel nemohl „jednat jinak a že informování veřejnosti prostřednictvím sdělovacích prostředků bylo za této situace jedinou realistickou možností k získání pozornosti ... Soud zdůrazňuje, že takové zjištění je v souladu s jeho judikaturou.

β) Pravost zveřejněných informací

Stěžovatel předal novináři E. P. čtrnáct daňových přiznání a dva průvodní dopisy, „jejichž správnost

a pravost“ byly odvolacím soudem potvrzeny a nejsou nijak zpochybňovány ... Vzhledem k tomu, že tak bylo splněno i kritérium pravosti sdělené informace, není namístě, aby se Soud v tomto bodě odchýlil od zjištění odvolacího soudu.

γ) Dobrá víra stěžovatele

Z rozsudku odvolacího soudu plyne, že stěžovatel nejednal „za účelem zisku nebo s cílem poškodit svého zaměstnavatele“ ... a uznal, že kritérium dobré víry bylo splněno ... Soud neshledává žádný důvod odchýlit se od tohoto posouzení a konstatuje, že stěžovatel požadavek dobré víry v okamžiku poskytnutí dotčených informací splnil.

δ) Vyvažování veřejného zájmu na zveřejněných informacích a škodlivých účinků zveřejnění

Úvodem považuje Soud za užitečné upřesnit, že s ohledem na obecné zásady uvedené v jeho judikatuře (viz body 111-119 výše) nemůže být spor v projednávané věci posuzován z hlediska střetu práv, jak tvrdí vláda ... Posouzení okolností projednávané věci tedy bude provedeno pouze na základě čl. 10 Úmluvy, jehož první odstavec zaručuje právo na svobodu projevu, které zahrnuje právo na rozšiřování informací, a druhý odstavec vyjmenovává důvody, na základě kterých mohou státy toto právo omezit, včetně ochrany dobrého jména nebo práv druhých a nutnosti zabránit zpřístupnění informací získaných důvěrně.

Z toho vyplývá, že velký senát se ztotožňuje s konstatováním senátu (bod 95 senátního rozsudku), k jehož potvrzení jej stěžovatel vyzývá a podle kterého „projednávaná věc vyžaduje přezkum spravedlivé rovnováhy, jež musí být mezi těmito protichůdnými zájmy dosažena“.

Soud dále konstatuje, že jeho úloha je v zásadě omezena na ověření, zda vnitrostátní soudy při rozhodování o tom, zda by stěžovatel mohl požívat zvýšené ochrany, na kterou mají oznamovatelé právo podle čl. 10 Úmluvy, našly spravedlivou rovnováhu mezi veřejným zájmem na zpřístupněných dokumentech na jedné straně a celkovými škodlivými účinky vyplývajícími z jejich zpřístupnění na straně druhé. V tomto ohledu opakuje, že příslušné vnitrostátní orgány musí svá rozhodnutí dostatečně podrobně odůvodnit, aby umožnily Soudu vykonávat kontrolní funkci, která mu byla svěřena. Pokud je odůvodnění nedostatečné a nedošlo by ke skutečnému vyvážení dotčených zájmů, bylo by to v rozporu s požadavky čl. 10 Úmluvy (viz rozsudek ze dne 18. 2. 2020, Makdoudi proti Belgii, č. 12848/15, body 94-98; a rozsudek ze dne 7. 2. 2017, Lashmankin a ostatní proti Rusku, bod 454).

Soud nicméně opakuje, že zatímco potvrdil a upevnil zásady uvedené ve své judikatuře týkající se ochrany oznamovatelů, v projednávané věci upřesnil podmínky vyvažování, které má být mezi dotčenými protichůdnými zájmy provedeno (viz body 120 a 131-148 výše). Pokud Soud v rámci svého přezkumu konstatuje, že vyvažování provedené vnitrostátními soudy takto definované požadavky nesplňovalo, bude pak příslušet samotnému Soudu, aby provedl vyvažování mezi jednotlivými zájmy dotčenými v projednávané věci.

S ohledem na výše uvedené Soud postupně přezkoumá kontext, ve kterém k vytýkanému zpřístupnění došlo, veřejný zájem, kterému sloužilo, a škodlivé účinky, které z něj plynuly.

– Kontext napadeného zpřístupnění

Soud upřesňuje, že kontext zpřístupnění může hrát zásadní roli při posuzování váhy veřejného zájmu spojeného se zpřístupněním informace, je-li porovnávána se škodlivými účinky, které s sebou přináší, a že by mělo být možné posoudit tuto váhu s ohledem na skutkové okolnosti, které zpřístupnění provázejí.

V projednávané věci je třeba uvést, že stěžovatel předal šestnáct dotčených dokumentů novináři E. P. několik měsíců poté, co byl odvysílán první pořad ... zpochybňující praxi lucemburské daňové správy; mezi dvěma televizními programy, které se postupně opíraly o dokumenty zpřístupněné A. D., jemuž byl přiznán status oznamovatele, a [o dokumenty zpřístupněné] stěžovatelem navíc uplynul rok ...

Při posuzování kontextu, ve kterém k předání došlo, měl odvolací soud za to, že dotčená daňová přiznání byla sice pro E. P. užitečná, jelikož potvrzovala výsledky šetření novinářů, ale na druhou stranu neposkytovala „žádné dosud neznámé zásadní informace, které by mohly znovu vyvolat debatu o daňových únicích nebo k ní přispět“. Dospěl k závěru, že tato daňová přiznání „nepřispěla k veřejné debatě o lucemburské praxi ... ani nevyvolala debatu o daňových únicích a neposkytla podstatné, nové a dříve neznámé informace“, přičemž konstatoval, že stěžovatel způsobil svému zaměstnavateli škodu, která „převážila nad obecným zájmem“ plynoucím ze sdělení předmětných informací ...

Stěžovatel zpochybnil zejména požadavek, podle kterého musí být sdělené informace „podstatné, nové a dříve neznámé“ ... Soud bere rovněž na vědomí vyjádření vedlejších účastníků řízení, kteří tvrdili, že takový požadavek, který má relativní a nepředvídatelnou povahu, by byl zdrojem právní nejistoty pro oznamovatele (viz body 98 a 104 výše).

V této souvislosti Soud znovu potvrzuje, že veřejná diskuse může mít průběžný charakter a může čerpat z dodatečných informací ... Podle názoru Soudu proto pouhá skutečnost, že veřejná debata o daňových praktikách v Lucembursku v době, kdy stěžovatel napadené informace zveřejnil, již probíhala, nemohla sama o sobě vyloučit, že tyto informace mohly být rovněž ve veřejném zájmu, a to s ohledem na tuto debatu, která vyvolala polemiku ohledně praktik v oblasti daně z příjmu právnických osob v Evropě a zejména ve Francii (viz body 186–191 níže), a oprávněný zájem veřejnosti na tom, aby se s nimi seznámila.

– Veřejný zájem zveřejněných informací

Soud úvodem odkazuje na obecné zásady týkající se kritéria veřejného zájmu (viz body 133 až 144 výše) ... V projednávané věci Soud uznal, že odhalení učiněná stěžovatelem a A. D. byla ve veřejném zájmu ... Pokud jde o otázku, zda se informace sdělené stěžovatelem týkaly oblasti veřejného zájmu, Soud nevidí důvod odchytil se od závěrů odvolacího soudu, které jsou v souladu s jeho judikaturou, pokud jde o kritérium veřejného zájmu, podle nichž by praktiky, na které stěžovatel upozorňuje, mohly být považovány za alarmující či skandální.

Soud bere na vědomí argumenty předložené stěžovatelem, jenž odvolacímu soudu vytýká, že v projednávané věci omezil rozsah veřejného zájmu na napadeném zpřístupnění, a v důsledku toho jeho váhu ve vztahu k významu způsobené škody ... Bere rovněž na vědomí argumenty vlády, která zpochybnila, že by odvolací soud provedl restriktivní výklad pojmu „veřejný zájem“ ... Aniž by popřela, že informace zpřístupněné stěžovatelem přispěly k debatě o daňových praktikách některých společností, argumentovala tím, že je třeba vzít v úvahu, tak jak to učinil odvolací soud, „omezenou relevanci“ zpřístupněných dokumentů pro tuto debatu.

V tomto ohledu Soud zdůrazňuje, že účelem oznamování je nejen odhalit a upozornit na informace obecného zájmu, ale také dosáhnout změny situace, které se tyto informace týkají, a to případně zajištěním nápravných opatření ze strany příslušných orgánů veřejné moci nebo dotčených soukromých osob, jako jsou společnosti. Nicméně ... je někdy nezbytné, aby bylo na stejné téma upozorněno opakovaně, než jsou záležitosti účinně projednány orgány veřejné moci nebo za účelem mobilizace společnosti jako celku a umožnění jí zvýšené ostražitosti. Podle Soudu tedy skutečnost, že diskuse o praktikách vyhýbání se daňovým povinnostem a praktikách daňové optimalizace v

Lucembursku v okamžiku zpřístupnění sporných dokumentů již probíhala, nemůže stačit ke snížení jejich relevance.

I za předpokladu, že by v projednávané věci, jak rozhodl odvolací soud, dotčená daňová přiznání nemohla poskytnout informace o praxi lucemburských daňových orgánů ... nic to nemění na tom, že tato daňová přiznání obsahovala relevantní informace ...

Za těchto okolností má Soud za to, že vytýkané informace mohly být nejen považovány za „alarmující nebo skandální“, jak rozhodl odvolací soud, ale také poskytly nový pohled, jehož význam by neměl být umenšován, pokud se jedná o diskuzi o „vyhýbání se daňovým povinnostem, osvobození od daně a daňových únicích“ ... a to zpřístupněním informací o výši zisků vykázaných dotčenými nadnárodními společnostmi, politických rozhodnutích učiněných v Lucembursku, pokud jde o zdanění právnických osob, a jejich dopadech na daňovou férovost a spravedlnost, ať již na evropské úrovni ... tak zejména ve Francii.

Soud dále konstatuje, že odvolací soud zohlednil skutečnost, že stěžovatel nevybral daňová přiznání ke zveřejnění za účelem doplnění ... které již měl novinář k dispozici, ale pouze z toho důvodu, že dotčené nadnárodní společnosti byly široce známé ... Na rozdíl od odvolacího soudu má však Soud za to, že rozsah, v němž byly dotčené nadnárodní společnosti široce známé, nepostrádal relevanci a význam v rámci debaty, která začala po odvysílání prvního pořadu ... Ačkoli složité právní a finanční struktury, na nichž jsou založeny praktiky daňové optimalizace, jsou pro neodborníky a obecněji pro širokou veřejnost obtížně pochopitelné, obsah daňových přiznání, která, jak uvedl odvolací soud, poskytují informace o finanční situaci a majetku společnosti ... je naopak mnohem snáze uchopitelný.

Vzhledem k tomu, že se tato daňová přiznání týkala rovněž nadnárodních společností známých široké veřejnosti, byla vysoce ilustrativní, pokud jde o daňovou praxi platnou v Lucembursku a o praxi společností, které měly z těchto praktik prospěch. Každý daňový poplatník je schopen porozumět takovému dokumentu, jako je daňové přiznání. Dokumenty zpřístupněné stěžovatelem tak přispěly k transparentnosti daňových praktik nadnárodních společností, které chtěly mít prospěch z lokalit, kde je daňový systém nejvýhodnější, a mohly v tomto smyslu pomoci veřejnosti vytvořit si informovaný názor na předmět, který je velmi technicky složitý, jako je zdanění právnických osob, ale který se týká důležitých hospodářských a sociálních otázek.

Soud má rovněž za to, že váha veřejného zájmu, který je spojen s napadeným zpřístupněním, nemůže být posuzována nezávisle na místě, jež v současnosti zaujímají globální nadnárodní společnosti, a to jak z hospodářského, tak ze sociálního hlediska. Rovněž je třeba vzít v úvahu úlohu daňových příjmů pro hospodářství a rozpočty států a značné výzvy, které pro vlády představují daňové strategie, jako je přesouvání zisku, které mohou některé nadnárodní společnosti využívat. Soud z toho vyvozuje, že informace týkající se daňových praktik nadnárodních společností, jako jsou společnosti, jejichž daňová přiznání stěžovatel zveřejnil, nepochybně přispěly k probíhající debatě o daňových únicích, transparentnosti, férovosti a daňové spravedlivosti, kterou vyvolala původní zveřejnění ze strany A. D. Není pochyb o tom, že se jedná o informace, u nichž je zpřístupnění zajímavé pro veřejné mínění, v samotném Lucembursku, jehož daňová politika byla přímo dotčena, v Evropě, jakož i v dalších státech, jejichž daňové příjmy mohly být odhalenými praktikami dotčeny.

– Škodlivé účinky

V odpovědi na argument stěžovatele, který jej vyzývá, aby upustil od kritéria újmy způsobené zaměstnavateli ... Soud znovu potvrzuje, že toto kritérium si zachovává svou relevanci v rámci přezkumu proporcionality opatření, jež sankcionuje zpřístupnění informací veřejného zájmu ze strany oznamovatele. Naopak je třeba jej rozšířit, a to s ohledem na veškeré škodlivé účinky plynoucí z napadeného zpřístupnění (viz bod 148 výše).

V tomto ohledu Soud nejprve uvádí, že odvolací soud měl za to, že zaměstnavatel stěžovatele (PwC) byl „spojen s praktikou daňových úniků, ne-li s daňovou optimalizací ... která byla označena za nepřijatelnou“, „se stal obětí trestných činů“ a „nutně utrpěl škodu“ ... Podle názoru Soudu nelze škodu, kterou utrpěl zaměstnavatel stěžovatele, posuzovat pouze s ohledem na možný finanční dopad napadeného zpřístupnění. Stejně jako senát (viz bod 100 senátního rozsudku) i velký senát připouští, že PwC utrpěla určitou újmu na pověsti, zejména u svých klientů, jelikož napadené zpřístupnění mohlo vyvolat otázky ohledně její schopnosti zajistit důvěrnost finančních údajů, jež jí byly svěřeny, a daňových činností vykonávaných jejich jménem. Soud nicméně rovněž konstatuje, že dlouhodobější škoda zřejmě nebyla prokázána ...

Zadruhé má Soud za to, že je třeba zkoumat, zda byly napadeným zpřístupněním dotčeny další zájmy ... Skutečnost, že se zpřístupnění týkalo dokumentů, které měl v držení zaměstnavatel soukromého sektoru, nutně nevylučuje, že jím mohly být dotčeny jiné zájmy než zájmy tohoto zaměstnavatele, včetně veřejných zájmů, a tudíž posouzení Soudu musí zahrnovat všechny škodlivé účinky plynoucí z napadeného zpřístupnění (viz body 147 až 148 výše).

V tomto ohledu vláda mimo jiné tvrdila, že dotčené zpřístupnění poškodilo zájmy těch, kteří pověřili zaměstnavatele stěžovatele optimalizací své daňové situace, jakož i veřejný zájem na zachování profesního tajemství ... Pokud jde o klienty PwC, Soud s ohledem na mediální a politické dopady, které následovaly po zpřístupnění dotčených daňových přiznání, uznává, že jejich zpřístupnění mohlo přinejmenším do určité míry poškodit soukromé zájmy a dobrou pověst nadnárodních společností, jejichž jména byla zpřístupněna široké veřejnosti.

Pokud jde o veřejný zájem údajně poškozený zpřístupněním, Soud zdůrazňuje, že v projednávaném případě se ze strany stěžovatele nejedná jen o samotné zpřístupnění informací, ale rovněž o podvodné odebrání nosiče dat ... a že v tomto ohledu je třeba vzít v úvahu i veřejný zájem na předcházení a trestání krádeží. Soud mimoto zdůrazňuje, že stěžovatel nebyl vázán pouze povinností loajality a diskrétnosti, kterou má každý zaměstnanec vůči svému zaměstnavateli, ale také pravidlem profesního tajemství, které platí ve specifické oblasti činností vykonávaných PwC a ke kterému byl při výkonu své profesní činnosti právně vázán ... Zachování profesního tajemství je nesporně ve veřejném zájmu, jelikož jeho cílem je zajistit důvěryhodnost některých povolání podporou vztahu důvěry mezi odborníky a jejich klienty. Jedná se rovněž o zásadu veřejného pořádku, jejíž porušení může být trestně postižitelné.

V projednávané věci, aniž by bylo nutné posoudit rozsah profesního tajemství, kterému byl stěžovatel vystaven – což je posouzení, které přísluší především vnitrostátním soudům – Soud konstatuje, že odvolací soud rozhodl, že diskrétnost zákonem regulovaných povolání je otázkou veřejného pořádku a jeho cílem je chránit všechny osoby, které by mohly přijít do styku s odborníkem. Rovněž uvedl, že diskrétnost je obecně vzato nezbytná pro výkon činnosti vykonávané zaměstnavatelem stěžovatele ...

Odvolací soud však pouze na jednu stranu vah umístil škodu, kterou utrpěla samotná PwC, a zohlednil pouze skutečnost, že zaměstnavatel stěžovatele byl „spojen s praktikou daňových úniků, ne-li s daňovou optimalizací“, že byl „obětí trestných činů“ a „nutně utrpěl škodu“.

Podle názoru Soudu jsou sice kritéria posouzení použitá odvolacím soudem, pokud jde o škodu způsobenou PwC ... nepochybně relevantní. Odvolací soud se však omezil na jejich obecnou formulaci, aniž by poskytl vysvětlení, proč nakonec rozhodl, že taková škoda, jejíž povaha a rozsah navíc nebyly podrobně určeny, „převažuje nad obecným zájmem“ na zpřístupnění předmětných informací. Soud z toho vyvozuje, že odvolací soud nepřihlížel na danou stranu vah všechny škodlivé účinky, které měly být zohledněny.

– Výsledek vyvažování

S ohledem na výše uvedené úvahy Soud konstatuje, že vyvažování provedené vnitrostátními soudy nesplňovalo požadavky, jež v projednávané věci identifikoval (viz body 131–148 výše). Na jednu stranu podal odvolací soud příliš restriktivní výklad veřejného zájmu zpřístupněných informací ... Zároveň nezahrnul všechny škodlivé účinky plynoucí z dotčeného zpřístupnění, ale zaměřil se pouze na újmu, kterou utrpěla PwC. Odvolací soud tím, že konstatoval, že tato újma, jejíž rozsah neposuzoval s ohledem na obchodní činnost nebo pověst této společnosti, sama o sobě převažuje nad veřejným zájmem na zpřístupněné informaci, aniž by přihlédl k újmě způsobené rovněž soukromým zájmům zákazníků PwC, jakož i k veřejnému zájmu na předcházení a trestání krádeží a na dodržování profesního tajemství, dostatečně nezohlednil zvláštnosti projednávané věci, jak mu příslušelo.

Za těchto okolností přísluší samotnému Soudu, aby provedl vyvážení dotčených zájmů. V tomto ohledu opakuje, že uznal, že informace sdělené stěžovatelem nepopíratelně představovaly veřejný zájem (viz body 191–192 výše). Zároveň nemůže přehlédnout skutečnost, že napadené zpřístupnění bylo provedeno krádeží údajů a porušením profesního tajemství, kterým byl stěžovatel vázán. Za těchto podmínek konstatuje relativní váhu zpřístupněné informace s ohledem na její povahu a rozsah rizika spojeného s jejím sdělením. S ohledem na svá zjištění (viz body 191–192 výše), pokud jde o význam, jak na vnitrostátní, tak na evropské úrovni, veřejné diskuse o daňových praktikách nadnárodních společností, k níž informace zpřístupněné stěžovatelem zásadně přispěly, má Soud za to, že veřejný zájem na zpřístupnění těchto informací převažuje nad všemi škodlivými účinky.

Konečně, aby Soud dokončil svůj přezkum přiměřenosti či nepřiměřenosti vytýkaného zásahu, musí nyní posoudit přísnost sankce uložené stěžovateli.

ε) přísnost sankce

Soud opakuje, že v rámci posuzování přiměřenosti, bez ohledu na to, zda uložená sankce byla či nebyla mírná, je rozhodující samotná skutečnost, že byl vydán rozsudek v neprospěch dotčené osoby (viz výše citovaný rozsudek ve věci Couderc a Hachette Filipacchi Associés, bod 151). S ohledem na základní úlohu oznamovatelů s sebou jakékoli nepřiměřené omezení svobody projevu ve skutečnosti nese riziko, že bude oznamovatelům bránit nebo omezovat jakékoli budoucí zpřístupňování informací, jejichž zveřejnění je ve veřejném zájmu, tím, že je bude odrazovat od oznámení protiprávního či sporného jednání (tamtéž a *mutatis mutandis* výše citovaný rozsudek ve věci Görmüş, bod 74). Právo veřejnosti na informace ve veřejném zájmu zaručené čl. 10 Úmluvy tak může být ohroženo.

V projednávané věci byl stěžovatel poté, co byl svým zaměstnavatelem propuštěn, každopádně poté, co mu byla dána výpověď, rovněž stíhán a na konci trestního řízení, jež vzbudilo značnou pozornost sdělovacích prostředků, odsouzen k pokutě ve výši 1 000 EUR. S ohledem na povahu uložených sankcí a závažnost účinků jejich kumulace, zejména na jejich odrazující účinek na svobodu projevu stěžovatele či jakéhokoliv jiného oznamovatele, což je aspekt, který se nezdál být odvolacím soudem nijak zohledněn, a zejména s ohledem na závěr, ke kterému dospěl po zvážení dotčených zájmů, má Soud za to, že odsouzení stěžovatele v trestním řízení nelze s ohledem na sledovaný legitimní cíl považovat za přiměřené.

(c) Závěr

Soud po zvážení všech dotčených zájmů a s přihlédnutím k povaze, závažnosti a odrazujícímu účinku odsouzení stěžovatele v trestním řízení dospěl k závěru, že zásah do jeho práva na svobodu projevu, zejména do jeho svobody sdělovat informace, nebyl „nezbytný v demokratické společnosti“.

Došlo tak k porušení čl. 10 úmluvy.

VÝROK

Z UVEDENÝCH DŮVODŮ SOUD

Rozhoduje, dvanácti hlasy proti pěti, že došlo k porušení čl. 10 Úmluvy;

(...)

(Zpracoval Mgr. Bc. Jan Bena)